

Whakawhaitanga.

- Ingoa.
- Matua korero.
- Ingoa Poto.
- Ka ahei nga kai-tiaki mo nga tamariki Maori kahore ano i tae o ratou tau ki te 21 te hoko i te whenua.
- Ka ahei nga Kai-tiaki kia uru ki te wawahanga.
- Ka ahei kia whakapaua nga moni e puta ake ana i te hoko hei hoko i etahi atu whenua.
- Me whakanoho ranei taua moni ki te Kawanatanga i runga i te tikanga e puta ake ai he hua.
- Kaua he hoko he wehewehe ranei mehemea kahore te kai-whakawa o te Kooti Whenua Maori e whakaae.
- Ka whai mana nga Kai-whakawa o te Kooti Whenua Maori i runga i nga ritenga o tenei Ture.
- Te whakamananga o nga hoko o mua.
- Te whakamananga o te utunga o nga moni me nga whakapaunga o aua moni.

He Pire E Whakaingoatia Ana HE TURE hei Whakatikatika i "Te Ture Whakahaere Ingoa. i nga Whenua Tuturu o nga Maori, 1867."

Notemea e pai ana kia whakaritea tetahi tikanga e ahei ai nga Matua korero. kai tiaki o nga whenua tuturu o nga tamariki Maori e whakaturia ana i runga i "Te Ture Whakahaere i nga Whenua Tuturu o nga Maori, 1867," ki te hoko i taua whenua tuturu i tetahi wahi ranei ki te Kuini i runga i nga tikanga ka whakahuatia i raro iho nei:

NA RAPEA ME WHAKATUTURU e te Runanga Nui o Niu Tireni, i runga hoki i tona mana nga mea i muri iho ne—

- Ko te ingoa poto o tenei Ture ko "Te Ture Whakatikatika i te Ingoa Poto. Ture whakahaere i nga whenua Tuturu o nga Maori, 1877."
- Ka whai mana ia Kaitiaki e whakaturia ana i runga i te Ture Ka ahei nga Kaitiaki mo nga tamariki Maori kahore ano i tae o ratou tau ki te 21 te hoko i te whenua. whakahaere i nga whenua Tuturu o nga Maori, 1867, (e kiia ana tona ingoa i muri iho nei ko taua ture) kei a ia e tiaki ana tetahi whenua tuturu a tetahi tamaiti Maori ki te hoko ki te tuku atu i taua whenua i tetahi wahi i etahi wahi ranei ki te Kuini ki tetahi ranei o ana kaiwhakakahaere i runga i nga tikanga e kitea ai e taua kaitiaki he mea pai he mea marama ranei.
- Mehemea he wahi kahore ano i wawahia ka ahei te kaitiaki kia Ka ahei nga Kaitiaki kia uru ki ti wawahanga. uru ki te wawahia ki te hoatu ranei ki te Kuini tetahi moni hei whakarite i taua wawahanga ki te tango ranei i tetahi moni mo runga i taua tikanga.
- Mehemea ka whakaae tetahi Kaiwhakawa o te Kooti whenua Ka ahei kia whakapaua nga moni e puta ake ana i te hoko hei hoko i etahi atu whenua. Maori i runga i tetahi tono ka ahei te kaitiaki ki te whakapau i nga moni e puta ake ana i tetahi hoko i te tikanga o te wawahanga ranei hei hoko i etahi atu whenua pera i Niu Tireni, a ko aua whenua ina hokona ka puritia e te Kaitiaki i runga i nga mana i puritia ai nga whenua i hokona i wawahia ranei.
- Ko nga moni katoa e puta ake ana i tetahi hoko pera i tetahi Me whakanoho ranei taua moni ki te Kawantanga i runga i te tikanga e puta ake ai he hua. wawahanga ranei mehemea kahore e whakapaua i runga i te tikanga kua whakahuatia i runga ake nei me whakanoho ranei ki te Kawanatanga i runga i te tikanga e puta ake ai he hua a ko nga hua e puta ake ana ka waiho hei painga mo nga tangata e whai tikanga ana ki aua whenua i runga i nga tikanga o taua ture.
- Ma te whakaae a te Kai-whakawa o te Kooti katahi ka ahei te hoko te wahi ranei, mana hoko e uiui nga tikanga katoa o taua hoko o taua wawahanga ranei a mehemea ka kitea e ia e tika ana kia whakaaetia ka tuhia e ia tetahi pukapuka whakaaetanga.
- Ka whai mana ia Kai-whakawa o te Kooti Whenua Maori i runga i nga tikanga o tenei Ture a ma nga Kai-whakawa o taua Kooti ma te Tumuaki ranei me nga Kai-whakawa tokorua e hanga he Ture hei whakahaere i nga tikanga mo nga tono e tae atu ana kia whakaaetia nga hoko me era atu mea.

- Ko ia hoko whenua pera ki Te Kuini ki tetahi tangata ranei mo te Kuini, ko ia whakaaetanga mo tetahi hoko wahanga whenua tuturu kua whakaaetia e tetahi Kai-tiaki kua whakaturia i mua atu o te whakamananga o tenei Ture a mehemea kahore ano i oti me whakaoti i runga i nga ritenga o tenei Ture, engari ekore e meatia kia matua whakaaetia e te Kai-whakawa tetahi hoko wahanga ranei kua whakaotia i mua atu o te whakaotinga o tenei Ture.
- Ko nga moni katoa e utua ana e te Kuini mo te Kuini ranei mo runga i tetahi hokonga whenua tuturu i mua atu o te whakaotinga o tenei Ture ka kiia i utua tikatia ko nga utunga katoa mo ia hoko wahanga whenua tuturu ranei mo tetahi whakaaetanga mo te pera i utua ki nga tangata e meatia ana i runga i te tikanga Maori no ratou te whenua kua hokona ra, kua wahia ra kua whakaaetia ranei kia hokona ka kiia i whai mana aua utunga mo nga tikanga katoa ko ia kai-tiaki e utu ana i aua moni ka kiia kua ea tonā tikanga mo taua mea ki nga tamariki e tiakina ana e ia.